Praktisk om hvordan lære av feil

Kevin Barraclough, Jenny du Toit, Jeremy Budd et al.

Avoiding errors in general practice

182 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2013. Pris GBP 30
ISBN 978-0-470-67357-7

Joseph E. Raine, Kate Williams, Jonathan Bonser

Avoiding errors in paediatrics

176 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2013. Pris GBP 30
ISBN 978-0-470-65868-0

Ian P. Reckless, D. John Reynolds, Sally Newman et al.

Avoiding errors in adult medicine

170 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2013. Pris GBP 30
ISBN 978-0-470-67438-3

Pasientsikkerhet er på mange måter et klinisk fag, og disse tre bøkene gir en praktisk tilnærming til hvordan man kan lære av feil innen indremedisin, pediatri og allmennpraksis.

Bøkene består av tre deler. I introduksjonsdelen viser man blant annet data over de vanligste feilene innenfor de respektive fagområdene hentet fra National Health Service Litigation Authority (NHS LA – Storbritannias svar på Norsk Pasientskadeerstatning, NPE). Videre diskuterer man hva medisinske feil er, og hvordan man kan lære av dem. «No naming, shaming and blaming»-prinsippet løftes opp: Det er i systemet mange av problemene ligger, selv om menneskelige faktorer er en del av bildet. Denne delen er kort og poengtert. Den inneholder noe britisk sjargong, men det er en utfyllende liste med hva forkortelsene betyr, så det fungerer godt.

Den andre delen er bygd opp av gode kliniske kasuistikker som de fleste vil kjenne igjen i en klinisk hverdag. Som tittelen tilsier, skjer det noe med pasientene som ikke burde skje, og for å hjelpe deg i refleksjonen får du både en sakkyndig uttalelse og en kommentar omkring det rent juridiske. Avslutningsvis summeres det opp noen læringspunkter, både av klinisk og mer generell karakter. Spennet i kasuistikkene er stort, og leseren blir bedt om å reflektere over alt fra differensialdiagnoser til behandling og aspekter i forhold til rapportering/media.

I den tredje delen dekker forfatterne de mer formelle prosessene rundt håndteringen av medisinske feil, og søkelyset er rettet mot det juridiske og praktisk saksgang. Legens rolle i prosessen drøftes også, men hensikten er å gi en oversikt over hva som faktisk skjer. Dette er tilpasset britiske forhold.

På mange måter viser disse bøkene hva «klinisk pasientsikkerhet» er, uten å bruke for mange vidløftige ord og begreper. De er engasjerende, praktiske og letteste. Kasuistikkene vil gjøre seg godt som undervisning på for eksempel et morgenmøte. For studenter og turnusleger vil den kunne gi en litt annen tilnærming til å lære viktige kliniske resonnementer. Kanskje burde ulike sykehusavdelinger og allmennlegekontorer lage sine egne pasienthistoriesamlinger etter denne malen til bruk i lokalt pasientsikkerhetsarbeid?

Jo-Inge Myhre

Medisinsk avdeling
Sykehuset Innlandet Divisjon Gjøvik

Leken bok for barn om helse

Morten Munkvik

Newton – Sånn funker kroppen

93 s, ill. Oslo: Aschehoug, 2012. Pris NOK 249
ISBN 978-82-03-25333-1

Denne boken er ment for barn og ungdom, og er basert på spørsmål som er sendt inn til TV-programmet *Newton* på NRK. Forfatteren har på en lystig og leken måte forklart anatomi og fysiologi gjennom ulike kroppslige fenomener. Hvorfor er bæsj brunt, og hvorfor er tiss gult? Hvorfor kan jeg ikke drikke saltvann? Hva er busefanter?

Forfatteren er allmennlege og viser en sann formidlingsglede. Han tar for seg ulike temaer som anatomi, fysiologi og ulike organfunksjoner, beriket med underfundige spørsmål som det gis svar på. Illustrasjonene ved Elisabeth Moseng er enkle og humoristiske. Boken vil passe for barn og unge ungdommer. Språket er enkelt og tilpasset målgruppen for TV-programmet. Boken har ingen relevans for legers virke, men vil sikkert gjøre seg meget vel i et ventetrom på legens kontor.

Legen selv kan kanskje lære litt av den lekne måten å formidle helsefaget på?

Einar Bryne

Habiliteringssenteret
Sykehuset i Vestfold
Tønsberg